

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 12 Aralık 2011
Nr. Ref.: RK170/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 84/11

Başvurucu

Rexhep Ademi

Mülkiyet ve Konut Başvuruları Komisyonunun HPPC/REC/101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli tebligatının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi.

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Mitroviça Belediyesi mukimi Bay Rexhep Ademi'dir.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, Mülkiyet ve Konut Başvuruları Komisyonunun (bundan sonra MKBK şeklinde anılacaktır) KKPb/d/108/2004/C sayı ve 13 Şubat 2004 tarihli kararını onayan KKPb/REC/ 101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli kararına itiraz etmektedir.

Dava konusu

3. Başvurucunun, Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 22. maddesi [Uluslararası Anlaşma ve Belgelerin Doğrudan Uygulanması] ve 1996 yılına ait Avrupa Sosyal Şartını ihlal ettiğini öne sürdüğü KKPb/REC/ 101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli karardır.

Yasal dayanak

4. Anayasanın 113.7 ve 21.4 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20, 22.7 ile 22.8 maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56.2 kuralı.

Davanın Mahkemeye geliş biçimi

5. Başvurucu, 21 Haziran 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır) başvurmuştur.
6. Mahkeme, 26 Temmuz 2011 tarihinde Bay Rexhep Ademi ile MKBK'nin ardılı olan Kosova Mülkiyet Ajansına (bundan sonra KMA şeklinde anılacaktır) KI 84/11 dava numarası ile Anayasaya uygunluğun değerlendirmesi işleminin başlatıldığı bildirilmiştir.
7. KMA, 29 Ağustos 2011 tarihinde KKPb/REC/101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli kararın alınmasına ilişkin sürecin ayrıntıları hakkında Mahkemeye bilgi vermiştir.
8. Anayasa Mahkemesi 13 Ekim 2011 tarihinde KKPb/REC/101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli kararın başvurucuya teslim tarihiyle ilgili ilave belge ve delilleri sunmasını KMA'dan talep etmiştir.
9. KMA, KKPb/REC/101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli kararın başvurucuya teslimi tutanağının bir nüshasını ve diğer delilleri 17 Ekim 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne sunmuştur.
10. Yargıç Almiro Rodrigues başkanlığında yargıçlar Dr. Gyljeta Mushkolaj ile Dr. Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti 21 Kasım 2011 tarihinde Raportör Yargıç Ivan Čukalović'in raporunu görüştüktan sonra Mahkeme Heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

11. Zvečan İnşaat Malzemeleri Sanayii (bundan sonra ZİMS şeklinde anılacaktır) Konut Meseleleri Komisyonunun 220 sayı ve 26 Mart 1980 tarihli konut geçici kullanım kararıyla Mitroviça'da eski müdürlük binasındaki bir daireyi geçici olarak başvurucuya tahsis etmiştir.

12. Başvurucunun iddiasına göre “Sırp paramiliter güçlerinin 1998 yılı Ağustos ayının sonuna doğru zor kullanarak dışarı attıkları ana kadar ...” 6 kişilik ailesiyle bu dairede ikamet etmiştir.
13. Savaştan sonra başvuru söz konusu daireye geri dönmüş ancak V. G.’nin Gavriilo Princip 231 adresindeki dairenin kullanım hakkının iadesine ilişkin DS 3099075 sayılı dilekçesi doğrultusunda MKBK’de bir usul geliştirilmiştir.
14. MKBK’nin D/108/2004/C sayı ve 13 Şubat 2004 tarihli kararıyla dairenin kullanım hakkı V. G.’ye verilmiş olup bu karar 23 Kasım 2007 tarihinde başvurucuya teslim edilmiştir.
15. Başvurucu, MKBK’nin D/108/2004/C sayı ve 13 Şubat 2004 tarihli bu kararına karşı itirazda bulunmuştur.
16. Mesele tekrar ele alınıp görüşüldükten sonra alınan KKP/REC/101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli kararla MKBK’nin D/108/2004/C sayı ve 13 Şubat 2004 tarihli kararı onanmış V. G.’nin kullanım hakkı teyit edilmiştir.
17. Başvurucunun, Konut ve Mülkiyet Meseleleri Müdürlüğü tarafından düzenlenmiş belgeye sahip olduğu ve “18 yıl boyunca kesintisiz ikamet ettiği”ni ileri sürdüğü dairede başvuru ikamet etmeye devam etmiştir.
18. KKP/REC/101/2008 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli karar, 23/1999 sayılı UNMIK yönetmeliğinin 2.7 maddesinde belirtildiği şekilde:

Komisyonun kesinleşmiş kararlarının uygulanması zorunludur ve Kosova’da başka bir idari veya yargı organı tarafından görüşülemezler.

kanun yolu açıklamasına uygun olarak kesinleşmiştir.

19. Dana sonraki dönemde başvuru, KMA ile kira sözleşmesi imzalamıştır. Kira sözleşmesinden doğan yükümlülükleri yerine getirmediği (kiranın ödenmemesi) gerekçesi ile KMA, 27 Mayıs 2011 tarihinde kirada bulunan mülkün boşaltılması için son ihtarını yapmıştır. Son ihtarında kira sözleşmesinde belirtilen yükümlülüklerin 2 Haziran 2011 tarihine kadar yerine getirilmemesi durumunda KMA’nın kira sözleşmesini feshedeceği bildirilmiştir.
20. KMA 15 Haziran 2011 tarihinde kirayı ödemediği için başvurucuyu ailesiyle birlikte konuttan çıkartmıştır.

Başvurucunun iddiaları

21. Kosova Cumhuriyeti’nin vatandaşı olarak başvuru, haklarının önce MKBK, daha sonra da ardılı olan KMA tarafından ihlal edildiğine ve çıkartılan kararların Kosova Cumhuriyeti Anayasası ile insan haklarına ilişkin diğer uluslararası belgelerle çeliştiğine kanaat getirmiştir.
22. Başvurucu, Anayasanın Uluslararası Anlaşma ve Belgelerin Doğrudan Uygulanmasını öngören 22. maddesi ve kamu kurumlarının kararları ile yasalarla çelişmesi durumunda üstünlüğü olan bu anlaşmalarla ilgili olarak 1996 yılına ait Avrupa Sosyal Şartının ihlal edildiğini değerlendirmiştir.

İstemın kabul edırlılığının değerlendirilmesi

23. Başvurucu, Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 22. maddesi [Uluslararası Anlaşma ve Belgelerin Doğrudan Uygulanması] ve 1996 yılına ait Avrupa Sosyal Şartının istemine esas teşkil ettiğini ileri sürmüştür.
24. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 48. maddesi şunu öngörmüştür:

“Başvurucu, isteminde hangi hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini ve kamu otoritesinin itiraz ettiği somut hükmünün hangisi olduğunu açıkça belirtmekle yükümlüdür”
25. Anayasaya göre, Anayasa Mahkemesinin görevi, hukuk mahkemelerince çıkartılan kararların ele alındığı durumlarda Temyiz Mahkemesi olarak görev yapmaz. Usul ve maddi hukuk kurallarının yorumlayıp uygulamak hukuk mahkemelerinin görevidir (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
26. Öyle ki başvurucu, ileri sürdüğü anayasal hak ihlallerine ilişkin ilk bakışta haklı görünen herhangi bir delil ortaya koyamamıştır (bkz. Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı). Anayasanın 113.7 maddesi ile Yasanın 48. maddesinde öngörüldüğü şekilde başvurucu, 1996 yılına ait Avrupa Sosyal Şartının ve 22. maddenin hangi şekilde başvurusuna esas oluşturduğunu açıklamamıştır.
27. Bu davada başvurucuya, yanlış olduğunu düşündüğü karar ve yasanın yorumlanmasına ilişkin itirazını Mülkiyet ve Konut Başvuruları Komisyonuna bildirmeye iki kez imkan verilmiştir. Süreç genel anlamda Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirildikten sonra hangi nedenden dolayı keyfilik ve haksızlığın bulunduğu ortaya konamamıştır (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Lituanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
28. Sonuç olarak başvuru için kabul edilirlilik koşulları yerine getirilmemiştir. Başvurucu, Anayasa ile güvence altına alınan haklarının itiraz konusu kararla ihlal edildiği yönünde delil sunup iddiasını destekleme konusunda başarısız olmuştur.
29. Bundan Anayasa Mahkemesi İçtüzüğünün “Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir: b) Sunulan olguların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gereğçlendirmedeği zaman” şeklinde tanımlaması bulunan 36 (2b) maddesine göre istemin dayanaksız olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasanın 113.7 maddesine, Yasanın 20. maddesine ve İtüzüğüün 56. kuralı 2. fıkrasına ve 36 (b) kuralına dayanarak Kosova Anayasa Mahkemesinin 25 Kasım 2011 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargı

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Ivan ukalović, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza